

welke vreemde resultaten men komt, en hoe men tot geheele omwerking van strafrecht en strafrechtspleging zal moeten overgaan om het beginsel toe te passen, dat de straf moet vervangen worden door maatregelen van preventie, in elk geval overeenkomstig den aard van den delinquent, bij wien men slechts met anti-sociale neigingen heeft te doen, die zich buiten zijne schuld hebben gevormd en geopenbaard.

Het bestaande strafrecht rust op anderen grondslag. RÜMELIN ³³⁵⁾ en BIRKMEYER ³³⁶⁾ wijzen daarop eenerzijds; KLIPPEL ³³⁷⁾ en NICOLADINI ³³⁸⁾ erkennen het van den anderen kant. APPELIUS insgelijks voor Duitschland ³³⁹⁾. Ook op het gebied van het strafrecht bevestigt zich het uitnemende woord van Mr. CORT VAN DER LINDEN: „Terwijl de liberale partij alles bij elkaar genomen nog slechts zeer weinig heeft gewrocht, terwijl de maatschappij naar liberale beginselen bestuurd nog nergens, althans nergens op groote schaal, werd aangetroffen, kan de partij van het gezag bogen op duurzame ervaring.” ³⁴⁰⁾

Inmiddels verheugen velen zich in de ruime strafmaat en het lage minimum, waardoor heerlijke gelegenheid bestaat in de rechtspraak beginselen toe te passen, waaraan bij het vaststellen van de wet niet is gedacht, gelijk Mr. HAMAKER zelfs in het algemeen, in verband met zijne opvatting, dat recht bloot is het doen van de maatschappij, en het wetboek hare beschrijving, het terzijde zetten van de wet door den rechter voor betere kennis van het leven aanpreekt ³⁴¹⁾. De rechter, die de wet tegenover den wil der maatschappij toepast, doet onrecht, en wie haar daarvoor zwichten doet, recht!

Op het voordeel van het lage minimum wijst Mr. VAN HOUTEN, als middel „om des wetgevers bedoelingen zoo goed als illusoir” te maken ³⁴²⁾. Dat een rechterlijk college dit niet doen zal, zoo gaat hij voort, „acht ik geenszins zeker. Integendeel schijnt het mij in menig geval plichtmatig.” Mr. VAN HAMEL schrijft, dat de strijdvraag tusschen het objectieve en het subjectieve standpunt in zake strafbaarheid der poging „in wetgevingen die bij de strafstoemeting den rechter groote ruimte laten, veel van hare beteekenis (heeft) verloren.” ³⁴³⁾

Inderdaad niet vreemd. Vrijzinnigheid is geen vrijheidszin, schreef Mr. GROEN VAN PRINSTERER, maar vrij zijn van hooger